

Oslava narozenin 2000

Bylo krásné indiánské léto, takže velké děti spaly ve dvou stanech blízko chaty. Byli jsme rádi, že v Mirkově domku U jelena byla jen Hana doktorka - přijela se svým mužem, proslulým kardiologem, z Kosis. V domku umístila celou Jirkovu rodinu, přijelo jich všech pět v novém Morrisu-Nortonovi, autu, jímž Jirka v létě projel Balkánem, Tureckem, Syrií a celou Palestinu. V Tel-Avivu se zúčastnil konference o nově objevených tabulkách s biblickými texty. Nálezem se potvrdila jeho hypotéza, že část biblické literatury byla vepsána na tabulky a ukryta, poněvadž velká část biblických citací u některých církevních otců nepochází, jak se dlouho a donedávna soudilo, ze ztracených rukopisů.

Jirka v předvečer oslavy Mileniných narozenin šertem navrhl, abychom vypracovali zprávu o narozeninách a vepsali na keramickou tabulku, aby nám ji Věra vypálila v keramické peci, kterou tu v létě budovala.

"Mohli bychom ji pak uložit pod smrk číslo 1", končil a ukázal na nejkrásnější smrk, který jsme tu, s ostatními, sázeli před třinácti lety. Stromům bylo šestnáct let a tvořily spolu s mladšími doubkami, modřínami a osikami pěknou kulisu, která ochraňovala naše království.

Nikdo zprvu netušil, že Jirkův návrh vzbudí velkou debatu.

"Jak ale napsat text, aby mu rozuměli lidé v pokročilém třetím tisíciletí?" položila otázku Jana. Pracovala na mezinárodním jazyku, který by mohli užívat lidé na celém světě a neustále narážela na problémy porozumění a komunikace mezi lidmi z různého kulturního prostředí. Dlouho se domnívala, že numerická matematika je tak absolutní, tak mezinárodní a objektivní, že při rozvoji informačních databank přestane problém, jak zachytit a předávat pomocí počítačů všechno kulturní bohatství sdělitelné řečí.

Velký Henza, mluvčí Charty 77, řekl:

"Hlavní věc bude obsah takového sdělení. Luštění a porozumění, to bude úkol té příští nebo přespříští generace, která to najde. Měli bychom sepsat výzvu, poselství, aby chránili kulturu, přírodu a lidská práva a nemysleli si, jako jsme si to mysleli donedávna my, že jednou získaná úroveň kultury a lidských práv, se už nemůže ztratit. Jestli to napíšeme česky nebo nějakými videogramy, to už je vedlejší."

Aninka (měla brzy slavit narozeniny, týž den jako Bartoloměj, nejstarší syn Jany a Martina, ten ovšem třinácté, zatímco ona čtyřicáté) navrhla něco jiného.

"Všeobecné věci jsou zachyceny jinde a lépe. My máme zaznamenat paměť našich rodin - Šimsovy a Hrudkovy. Zapsat, kam jsme došli, v cto doufáme a čemu věříme. Podat svědectví o naší cestě."

Horlivě ji podpořila Klarisa:

"Docela jistě. Přece nemá smysl zachycovat něco obecného, stav celé společnosti. Vyšla by samá abstrakta. Jediné je právě to osobní a jen to může někoho v budoucnost zajímat."

Přidal se Jirka:

"Kdykoliv jsme s ostatními odkryli něco osobního, zdánlivě partiikulárního, rodinné záznamy, účty, dopisy, náhrobní nápisy určitého člověka, ale i soupisy rodin, jména zajatců nebo vězňů, tu jsme vždycky cítili nejvíce spjatost s těmi dávno zesnulými. Měli bychom zachytit, odkud jsme sem přijeli, jak jsme sem měli daleko, jak jsme jeli, čím se kdo živil, co jsme tu jedli a ovšem pili, kolik nás to stálo, jaké

kdo má oči, kolik měří a kolik váží. Klarisa by nás měla nakreslit a Věra vymodelovat..."

To se už všichni smáli, nebylo ani tentokrát moc jasné, co Jirka myslí vážně a co už domýšlí do nějaké taškařice.

Však také reagoval Martin:

"Děláš si zase z toho legraci..."

"Nedělám, myslím to vážně. Ovšem: RIDENDO DICERE VERUM..."

Děti protestovaly, že se mluví cizím jazykem, hlavně Michaela.

"Legraci k pravdě. - Vtipem to řekneš nejlíp. - Vždy s úsměvem!" navrhoval rychle Jirka překlady. "Říci pravdu pomocí smíchu..."

"Ale já s tím stejně nesushlasím," pokračoval Martin. "Přece právě to osobní, soukromé, podoba lidí a jejich způsobu života, to vše je mnohonásobně zachyceno v uměleckých dílech, jsou vypracovány statistiky, natočeny video-kazety. Přece je třeba zachytit ten historický okamžik přelomu tisíciletí. Musíme vystihnout, co pro nás znamenalo těch posledních dvacet, třicet let našeho století. Měla by to být historie naší rodiny, to ano, ale ta přece nežila ve vzduchoprázdnu, byla spjata s osudem národní společnosti a celé Evropy. Tys, Jirko, neměl nikdy pro moderní historii moc velké porozumění."

Podíval se na Janu, co ta tomu říká. Neříkala nic, trochu diskusi poslouchala, ale tiše si kreslila a zaznamenávala nějaké šifry, čísla, písmena.

Martin to nevydržel a řekl:

"Tak, Jano, co tomu ty říkáš?"

"Já si myslím", začala Jana pomalu, "že bychom měli více myslet na ty lidi v budoucnu. Jak nám budou rozumět, budou-li žít docela jinak, jinak mluvit a třeba se jinak dorozumívat? Přece jenom pojmová slova se trochu přežívají. Je třeba uvažovat o jazyku, kterým se pokusíme jim něčeho sdělit. Myslíte, že to mohou být naše běžné pojmy nebo dokonce zaběhané fráze? Vždyt nám připadá přímo směšné a už ani tomu nerozumíme, jak můžeme pochopit, proč kvůli slovům a názorům lidí pronásledovali nebo popravovali. A co za padesát let?"

"A měli byste jasně říci, jak velké ty desky mají být", přemluvila dost nečekaně třináctiletá Věra, trochu netrpělivě.

A hned se připojil Bártík, byl to vlastně Bartomolměj, bylo mu také třináct:

"A kolik se toho bude psát? Jakou technikou? Kdy to musí být hotovo? Přece to vypalování nebude hned! A jak se to bude ukládat?"

Podíval jsem se na nejstaršího z dětí - mělého Monzu, který ovšem už zase tak malý nebyl, bylo mu patnáct. Stál ve zvláštním gestu mimo náš kruh. Napadlo mě, že to prožívá intenzivně, je tím vším zřejmě vzrušen. Ostatní to berou trochu jako hru - ale jeho právě proto, že vedle šermu je jeho láskou pantomima a symbolické divadlo, vzrušuje myšlenka, že bychom mohli dát znamení nějakým slovem nebo pohybem zcela neznámým lidem v daleké budoucnosti. A hru, tu bral vždy smrtelně vážně, už to pro něj ani hra nebyla.

Také Milena se podívala po dětech. Bylo zajímavé, jak i ti nejmladší, obě dvojčata, Tomáš a Jaroslav, říkalo se jim Tom a Jára, poslouchají a jen si tu a tam šeptají, asi se pokoušejí rozumět velkým a těžkým slovům. Davidovi to bylo už trochu dlouhé, byl spíše pro nějakou tu akci, ale věděl, že jeho chvíle přijde. Bohunka seděla způsobně a byla pyšná na své rodiče. Desetiletý Petr měl s sebou zápisník, ale ještě si nic nezapsal. Těsně vedle něho seděla o rok mladší Tereza a co chvíli se k němu úpěnlivě nakláněla, asi aby jí řekl, kdo má pravdu a jestli je

to vážné nebo jen nějaká hra.

Milena měla příští den oslavit 68. narozeniny a čekalo se, jak to - jako obvykle - rozhodne. Pořád nám nebylo jasné, zda a co se vlastně udělá.

"Mně se ta myšlenka líbí. Jistě stojí za pokus myslet i na to, jak to těm našim praprávnukům sdělíme. Ale ve skutečnosti přece myslíme na to, jaká ta budoucnost bude. Takže opravdu to musí být historie. Správně pojatá historie je vždy vzkazem do budoucna. Skutečná historie není ani tak minulost jako budoucnost.

Vždy mě překvapovalo, jak biblické příběhy mluvily do budoucna. Jako děvče ve sdružení jsem s napětím poslouchala pana faráře Mrázka, to byl ještě vikář, jak se vyrovnával s myšlenkou, že Bible není, jak tehdy někteří tvrdili, žádný dějepis. Ukazoval jako jeden z mála tehdy, jak se to tak říci nedá. Ale také, jak je to docela jiná historie než kronikářský zápis. A v Bibli není mnoho o tom, co tehdy jedli a pili, jak vypadali, ale hlavně odkud šli a kam cítili, komu se čemu se klaněli, co vyznávali, pro co byli ochotni umírat. Proto zůstaly biblické příběhy oknem do budoucnosti spíše než poje-
dem do minulosti."

Přišel jsem se sprostředkujícím návrhem.

"Udělejme to takto. Sestavíme skupiny, první se pokusí vyjádřit poselství lidem za padesát let, tak na dvě stránky. Druhá sestaví hlavní události posledních deseti let. Třetí vypisuje záznam o naší rodině s pokusem vystihnout, na čem nám záleželo, o co jsme usilovali a čemu jsme věřili.

Můžeme začít hned teď, do večera je ještě chvíle času a zítra můžeme pokračovat. Narozeniny zítra večer oslavíme tak, že jednotlivé skupiny přečtou..."

"Nebo předvedou...", přerušil mě malý Honza.

"Nebo dramaticky předvedou, co vymyslely. Čtvrtá skupinka se bude zabývat tím, jak to zaznamenat a hned zítra ráno se pokusí vymodelovat desku se zkušebním textem."

"A s jakým textem?" skočil mi do řeči Bártík.

"Napišu ještě teď večer návrh zkušebního textu, tam budeme všichni zaznamenáni, kdo jsme tedy, kdy jsme se narodili, kam jsme chodili nebo chodíme do školy a kde jsme a čím zaměstnáni. Ráno to po snídani přečtu a pěkně ro proškrtáme..."

"Nebo doplníme," poznamenala Aninka.

"Nebo doplníme a oparvíme. Schválíme-li to, může se hned škrabat, vyrývat, malovat nebo co a hned to pak vypalovat. Zjistíme také, kolik textu se vejde na desku. Povede-li se, můžeme ji také uložit."

"Nebo instalovat v chatě jako památku na dnešek", zakončila debatu Jana.

Bylo zajímavé, jaké se vytvořily pracovní skupiny. Velký Honza sestavil skupinu pro "poselství" ve složení: Jana, Michaela, David a Tereza. Klarisa měla s Aninkou a Jirkou skupinku pro "charakter" a konečně Martin měl "historii" spolu se mnou a Milenou, připojil k nám k mému překvapení, Petr. Později mi řekl, že se mu zalíbila myšlenka, že pravá historie je okno do budoucnosti.

Věra s Bártou a Honzíkem měli skupinu pro "techniku". Všiml jsem si, že se k nim připojila Bohunka nebo jak se u nich doma říkalo, Míla. Dvojčatům jsme řekli, že mohou být, kde chtějí, obešli

všechny skupiny a zůstali s Bohunkou u Věry a Honzíka a Bárty, které těšilo, že nemají ve skupině žádného dospělého. Ukázalo se, že mají spoustu práce, počínající od vymetení pece, přípravy výroby nového dřevěného uhlí a zpracování hromady keramické hlíny, ač ovšem jistou zásebu dřevěného uhlí a zpracované hlíny Věra měla prozíravě v zásobě.

Proti mému návrhu popisu rodiny se snesla bouře kritiky druhý den po snídani, ale místo aby se text sestručnil, vzniklo tolik přídavků, že "technikové" prohlásili, že je to na čtyři desky po obou stranách.

Původně jsem napsal toto:

Slavíme dnes 68. narozeniny Mileny Šimsové, rozené Procházkové. Narodila se v roce 1932 v Martině na Slovensku, studovala archivnictví v Brně, vdala se roku 1956 za Jana Šimsa a spolu s ním pracovala jeden rok na městském evangelickém sboru a osmnáct let na venkovských sborech. Spolu s manželem vydala roku 1969 výbor z dopisů a zápisků Jaroslava Šimsy pod názvem "Úzkost a naděje". Roku 1990 dokončila životopis Jaroslava Šimsy, jeho bibliografii a výbor z novinových článků a knížku "Jaroslav Šimsa mládeží" 1992. Spolupracovala na sborníku o Přemyslu Pitterovi a na vydání výboru jeho článků. Velkou pozornost vzbudila její kniha "Křesťané v odboji proti nacismu" vydaná roku 1995.

Jan Šimsa se narodil roku 1929 v Praze, vystudoval evangelickou teologii v Praze a působil tři roky na městských a 18 let na venkovských evangelických sborech, byl činný ve Svazu evangelického duchovenstva a patřil k zakládajícím signatářům Charty 77. Vydal knížku "Přemysl Pitter, zachránce maličků", se svou ženou připravil sborník svědectví o Přemyslu Pitterovi. Pozornost vzbudila jeho kniha: "J.L. Hromádka, disident či kolaborant?" z roku 1989. Napsal knížku "Moje první bitky" 1989, pro mládež "Lark, zpívající kovboj" s texty a notami písníček, 1991, historie Akademické Ymky v Praze 1993 a výbor fantastických povídek "Země demokratického socialismu" 1994. Vyšla též sbírka jeho kázání a proslavů.

Milena a Jan Šimsovi měli tři děti. První se vdala dcera Anna, narozená roku 1960, vystudovala střední zdravotní školu v Brně a pracovala jako dětská sestra. Nyní je vedoucí dětské ošetrovatelny spojené s rehabilitačním střediskem. Vydala knížku pedagogických a psychologických úvah o postižených dětech "Děti chtějí žít" 1995. Provádala se roku 1984 za Jana Hrudku, technika a znalce filmové tvorby. Narodil se roku 1956, studoval v Hradci Králové, pracoval ve výzkumném ústavu a nyní je ředitelem společnosti pro film a kulturu v Hradci Králové. Pravidelně psal rozpravy filmové tvorby a z článků vydal roku 1995 výbor "Umění probudit život" a roku 1998 "Filmová sonda". Je činný v občanské iniciativě Charta 77 a v tomto roce jejím mluvčím. Působí v katolickém sdružení pokoncilové obrody a v Ekumenickém hnutí inteligence a studentstva.

Mají čtyři děti. Nejstarší Jan se narodil 1985 a studuje dramatickou konservatoř v Praze. Věra se narodila 1987 a chodí do gymnasia s rozšířenou výtvarnou výchovou v Hořicích. Petr se narodil 1990 a Tereza 1991. Oba chodí do školy.

V roce 1987 se oženil Martin Šimsa, narozený 1959. Využil se sázečem, jako knihařský dělník vystudoval gymnasium pro pracující a složil státní zkoušky z němčiny a angličtiny. Pracoval jako vychovatel učni, učil jazykům a dálkově vystudoval filosofii a historii. Vydal knížky: "Anglická literatura v jazykových kursech" 1992, "Viklefismus a husitství" 1995, "Moderní anglická filozofie" 1997 a "Pravda a její poznání" 1999.

V roce 1987 se oženil s RNDr. Janou Volkovou. Ta se narodila 1962, studovala gymnasium v Litoměřicích, vystudovala numerickou matematiku v Praze, působila jako odborná asistentka na fakultě matematicko-fyzikální. Počátkem devadesátých let se začala zabývat problematikou překladatelských strojů a matematickou symbolikou. Pozornost vzbudily

její studie: "Matematika a význam pájmů" 1994, "Nové směry numerické matematiky" 1996. Pravidelně publikovala učební texty a recenze odborných studií.

Jana a Martin Šimsovi mají tyto děti: Roku 1987 se narodil Bartoloměj, který je na gymnasiu s rozšířenou jazykovou výukou, Michaela 1989, ta je na gymnasiu a David 1992 je v základní škole.

Jiří Šimša se narodil 1964, vyučil se knihkupcem a maturoval na knihkupecké škole v Luhačovicích, vystudoval evangelickou teologii v Praze, později i orientalistiku na Karlově universitě v Praze. Zabýval se nově nalezenými rukopisy církevních otců a nálezy tabulek s úryvky biblické a apologetické literatury mladé křesťanské církve. V roce 1996 vydal knihu "Světlo z východu?", studii "Neznámé prameny pattistiky" 1998. Působí na Orientálním ústavě v Praze.

Oženil se roku 1992, jeho žena Klarisa Měnková se narodila v roce 1966, studovala na umělecko-průmyslové škole v Praze a na Akademii výtvarných umění v Mnichově. Vystavovala v roce 1996 v Praze symbolickou a experimentální tvorbu, pracuje jako výtvarná redaktorka nakladatelství Akademia v Praze a nyní začíná přednášet na Akademii výtvarných umění (a na Umprum) z oboru knižní ilustrace a grafické úpravy polygrafických publikací.

Jiří a Klarisa Šimsovi mají tři děti. Bohumila se narodila 1993 a chodí do druhé třídy základní školy. Dvochčata Tomáš a Jaroslav se narodila 1995.

oo o oo

Paŕul C l a u d e l

JE PŘEMNOHO ZVUKŮ V SVĚTĚ a přece
milence v zmučeném srdci slyší jen
sybilský list, v koruně stromu šelestící
A mezi lidskými hlasy který je hlas, jenž není
příliš hluboký ani přespríliš tenký?
Pročpak slyšíš jen takhle? Jediný poddán je
Božské míře.
Celý je totiž míra a řád,
Posvátná míra, svobodná, všemocný, tvůrčí.
Ach cítím to, duch je neustále na vodách nesen.
Nic, bratře, ani ty sám,
Neexistuje jinak než v nevýslovném poměru
a správném počtu na vodách, jež lze
nekonečně dělit.
Neslozuchej, dítě, a srdce přede mnou nezavírej,
přijmi
Vpád rozumného hlasu s osvobozením ducha
a vody, skrze něž
Rozřešena i rozvázána jsou všechna pouta.
To není mistrova lekce ani úkol k naučení,
To je potrava neviditelná, to je míra,
která je nade vším slovem,
To je duše, jež přijímá duši, a všechno se v tobě
stává jasné.
Vidíš ho přece na prahu mého domu, to Slovo,
které je jako dívka věčně mladá.
Otevři dveře! a Moudrost Boží je před tebou
jako věž slávy a jako královna s korunou.
"Ó příteli, já nejsem muž ani žena, jsem láska,
která je nade vším slovem.
Zdravím tě, bratříčku milovaný!
Ale nesahej na mě! Nezkoušej stisknout mou
ru ruku."

Pokojné Vánoce
a dobrý rok 1988
přeje

Přeložil Ivan Slavík

František Derfler